

## Ontmoetingsdag Handelingsgericht Samenwerken

### WANNEER

Donderdag 10 september 2015

### VOOR WIE

Alle geïnteresseerden in handelingsgericht werken (HGW) of handelingsgerichte diagnostiek (HGD) (leerkrachten, zorg, leerlingenbegeleiders, CLB-medewerkers, pedagogisch begeleiders, directie, hulpverleners, docenten, ...).

### WAAR

Voormiddag: Rector Dhanis Aula K.001, Kleine Kauwenberg 14, 2000 Antwerpen

Namiddag: Lange Winkelstraat 9, 2000 Antwerpen

### PROGRAMMA

- ◆ 9.00 uur: Onthaal met koffie.
- ◆ 9.45 uur: Verwelcoming door **Elke Struyf** (Universiteit Antwerpen).
- ◆ 10.00 uur: **Dr. Kees van Overveld** (Gedragsdeskundige, Seminarium voor Orthopedagogiek (Hogeschool Utrecht); eigenaar keesvanoverveld.nl). **Preventie – daar moet je wat mee?!**  
Leraren ervaren dat het aantal gedragsproblemen in klassen alleen maar verergert en ook in intensiteit toeneemt. Kees van Overveld wijst in zijn boeken op het belang van preventie: gedragsproblemen moet je vooral voorkómen. Tijdens deze lezing zal hij vooral ingaan op de positieve groepsaanpak: wat goed is voor de groep, is ook goed voor het kind met een probleem of een stoornis. We zullen zien dat aandacht voor groepsvorming en sociaal-emotioneel leren het leven van leraar en leerling zonniger zal maken.
- ◆ 11.00 uur: **Noëlle Pameijer** (School- en kinderpsycholoog, Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Unita, Buitengewoon onderwijs SBO Annie M.G.Schmidt school). **Handelingsgericht werken en omgaan met verschillen: succeservaringen en valkuilen?**  
In het onderwijsbeleid van het M-decreet (VL) en Passend Onderwijs (NL) zijn naast enkele verschillen ook veel overeenkomsten waar te nemen. In beide gevallen gaat het om vragen als: hoe organiseren we het onderwijs zodanig dat het de leraar lukt om af te stemmen op specifieke noden? Wat is 'beter': extra ondersteuning in de klas of erbuiten? Wanneer komen de grenzen van een school in zicht? Wat is de verantwoordelijkheid van scholen, CLB's en ouders? Hoe komen we gezamenlijk tot gedragen beslissingen die in het belang van de leerling zijn? Vanuit het kader van HGW bespreken we succeservaringen en valkuilen en vertalen deze naar de Vlaamse praktijk.
- ◆ 12.00 uur: Toespraak door **Hilde Crevits**, Vlaams minister van Onderwijs.
- ◆ 12.15 uur: Broodjeslunch.
- ◆ 13.30 uur: Namiddagssessies (keuzelijst zie verder).
- ◆ 15.30 uur: Einde.

### DEELNAMEBEDRAG

60 euro (broodjeslunch en syllabus inbegrepen)

### INSCHRIJVEN, WIJZIGINGS- EN ANNULERINGSVOORWAARDEN:

Via de link <http://www.handelingsgerichtwerken.be/ontmoetingsdag> kunt u zich inschrijven en na vermelding van uw gegevens één namiddagssessie kiezen. Als we de inschrijving goed ontvangen hebben dan krijgt u een elektronische bevestiging met uitnodiging tot betaling. Uw inschrijving is pas definitief na betaling (met vermelding van naam deelnemer). Inschrijven kan tot en met 4 juni 2015 of totdat het maximum aantal deelnemers is bereikt. U kunt uw inschrijving kosteloos annuleren t/m 20 augustus 2015. Vanaf 21 augustus 2015 is annuleren niet meer mogelijk en zijn de volledige deelnamekosten verschuldigd. Bij verhindering heeft u het recht om een vervanger te sturen.

## Sessie 1: (Interactieve lezing)

## Universal Design for Learning UDL in praktijk

### INHOUD

Leerlingen zijn tot bijzonder veel in staat als je hen individueel de juiste uitdagingen biedt. Vanuit enkele opmerkelijke resultaten van leerlingen geeft Michaël Verbeeck, ervaringsdeskundige en pedagogisch begeleider inclusie, een bredere kijk op leerlinggestuurd werken. Hij toont met concrete voorbeelden aan dat een diverse en inclusieve klasorganisatie het onderwijs en vooral ook de leerlingen verrijkt. Vanuit deze voorbeelden bouwt Michaël Verbeeck het kader van Universal Design of Learning (UDL) duidelijk op. Hierbij wordt tevens de link gelegd tussen UDL en HGW. Ook wordt er bekeken op welke wijze leerlingen hierop kunnen worden geëvalueerd conform de regelgeving.

### DOELGROEP

De sessie is bedoeld voor leerkrachten, leerlingbegeleiders, (adjunct) directeurs, CLB'ers, pedagogisch begeleiders en andere geïnteresseerden, zowel voor mensen die de eerste stappen in UDL zetten, als voor mensen die werken in een team waar UDL geïmplementeerd is.

### SPREKER

Michaël Verbeeck, Pedagogisch begeleider inclusie Provinciaal Onderwijs Vlaanderen (POV).



## Sessie 2: (Workshop)

## Gelaagdheid in differentiatie: samen op zoek naar kritische succesfactoren

### INHOUD

Tijdens deze sessie gaan we samen op zoek naar verfrissende ideeën voor het omgaan met verschillen in de klas, naar prikkelende voorbeelden om het beleid rond differentiatie in jouw school aan te pakken en naar manieren om zelf inspirerend te zijn en zo toekomstige leerkrachten voor te bereiden op het omgaan met verschillen. We staan stil bij de kritische succesfactoren van effectief en efficiënt differentiëren. We baseren ons op de resultaten van het innovatieproject 'Gelaagdheid in differentiatie' van de Arteveldehogeschool, de Vrije Universiteit Brussel en het Steunpunt Diversiteit en Leren van de Universiteit Gent.

### DOELGROEP

Voor leraren, directies, zorgcoördinatoren en beleidsmedewerkers lager onderwijs, lerarenopleiders lager onderwijs, pedagogisch begeleiders, competentiebegeleiders, .... Kortom: geïnteresseerden die zich willen verdiepen in differentiatie in het lager onderwijs.

### VOORKENNIS

Verdieping: uitwisselen van en reflectie over goede praktijkvoorbeelden, geen voorkennis vereist.

### SPREKER

Ase Vermeire, Arteveldehogeschool vzw.



### Sessie 3: (Interactieve lezing met praktijkvoorbeelden)



### Sessie 4: (Lezing)



## Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet in Onderwijs, ... een wereld van verschil?

### INHOUD

Grenzen en begrenzing zijn belangrijke voorwaarden om een veilige school te creëren, waarbij alle betrokkenen zich goed voelen. In de huidige tijdsgeest waar “straffen en belonen” onder druk staat en het uitoefenen van gezag geen vanzelfsprekendheid is, biedt Nieuwe autoriteit een mogelijkheid om de leraar in zijn kracht zetten en te ondersteunen bij het opnemen van zijn/haar verantwoordelijkheid. Ook bij aanhoudend probleemgedrag biedt Geweldloos verzet (onlosmakelijk verbonden met Nieuwe autoriteit) een krachtig en uitdagend alternatief. Aanwezigheid, zelfcontrole, samenwerken en waakzame zorg staan daarbij centraal.

### DOELGROEP

Deze workshop staat open voor iedereen die wil kennismaken met Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet. De sprekers hebben vooral ervaring met NA/GV in het reguliere basisonderwijs en het buitengewoon onderwijs.

### VOORKENNIS

Geen specifieke voorkennis vereist.

### SPREKERS

Tine Vervloet, Barbara Van de Vreken (OVSG) en Nicky Charle (De Leerexpert, Antwerpen).

## CHC in het HGD-model: hoe doe je aanbevelingen voor in de klas?

### INHOUD

Voor elke fase van het HGD-model wordt toegelicht hoe je intelligentieonderzoek volgens het CHC-model kan integreren. Voorbeeldcasussen en interventiefiches illustreren hoe je aanbevelingen doet om onderwijs beter af te stemmen op de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen.

### DOELGROEP

CLB-medewerkers, hulpverleners.

### VOORKENNIS

Voorkennis CHC-model is wenselijk.

### SPREKER

Gisleen Rauws, VCLB De Wissel Antwerpen en CAPvzw.

## Sessie 5: (Workshop)



## Sessie 6: (Interactieve presentatie & workshop)



## Als het leren niet wil lukken

### INHOUD

Hoe komt het dat het leren soms niet goed lukt? Heeft de leerling een leerstoornis? Is er iets mis met het welbevinden? Schieten de studievaardigheden tekort? Ligt het aan een gebrek aan motivatie? Een interactieve workshop waarin we door een HGW-bril op zoek gaan naar antwoorden. De focus ligt hierbij zowel op de onderwijsbehoeften van de leerling als op de ondersteuningsbehoeften van de onderwijsprofessional.

### DOELGROEP

Leerkrachten, zorgcoördinatoren, leerlingenbegeleiders, directies, CLB-medewerkers, pedagogisch begeleiders, docenten, hulpverleners, ... die werken met leerlingen vanaf 10 jaar.

### VOORKENNIS

Geen specifieke voorkennis vereist.

### SPREKER

Jan Coppieters, medewerker PVOC Oost-Vlaanderen.

## HGW, Preventie Gedragsproblemen & Het Pedagogisch Klimaat

### INHOUD

Tijdens deze workshop & interactieve presentatie gaan we kijken naar de preventie van gedragsproblemen, gekoppeld aan de principes van HGW, de resultaten van het Hattie-Rapport, de preventiepiramide van Deklerck en kwaliteitsindicatoren primaire preventie. Deze inzichten gebruiken we om hiermee een blik te werpen op de kwaliteit van het pedagogisch klimaat van de eigen school of organisatie. Naast theoretische bespiegelingen zullen diverse werkvormen de revue passeren.

### DOELGROEP

Leerkrachten, zorg, directies (kleuter, lager/secundair/buitengewoon onderwijs), CLB-medewerkers, pedagogisch begeleiders, docenten.

### VOORKENNIS

Geen specifieke voorkennis vereist.

### SPREKER

Peter de Vries, Hogeschool Utrecht/Seminarium voor Orthopedagogiek.

## Sessie 7: (Workshop)



## M-decreet: motiveren tot kwaliteitsvolle leertrajecten

### INHOUD

In een praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek bestudeerden we de leertrajecten van een aantal leerlingen uit het gewoon beroepsonderwijs of buitengewoon onderwijs. Aan de hand van het verhaal van leerlingen, ouders, leraren en leerlingenbegeleiders krijg je een zicht op succesfactoren, knelpunten en verbetervoorstellen. We onderzoeken samen wat we hieruit kunnen leren voor toekomstige leertrajecten. We focussen hierbij specifiek op leerlingen die in aanmerking komen voor type basisaanbod (M-decreet, 12 maart 2014) en verkennen hoe gewoon en buitengewoon onderwijs hierbij de krachten kunnen bundelen.

### DOELGROEP

Iedereen die betrokken is bij onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

### VOORKENNIS

Geen specifieke voorkennis vereist.

### SPREKERS

Meirsschaut Mieke, Frank Monsecour, Sarah Verslijcke & Geert Malfliet, Arteveldehogeschool en Scholengemeenschap Edith Stein.

## Sessie 8: (Workshop)

## Denkstimulerende onderwijsstijl en ontwikkelend onderwijs

### INHOUD

Denkstimulerende onderwijsstijl en ontwikkelend onderwijs als middel om een krachtige leeromgeving te creëren waarin kinderen een leerdispositie verwerven.

Wil men denkgewoonten (of de gewoonte om niet na te denken) wijzigen en denkvaardigheden ontwikkelen bij kinderen (al of niet met leerachterstanden), dan lijkt de ONDERWIJS- en OPVOEDINGSSTIJL van de leerkracht van doorslaggevend belang te zijn. Het is zijn of haar onderwijsstijl en de opdracht die maken dat een leerling al of niet denkt, al of niet over een leerdispositie beschikt.

### DOELGROEP

Leerkrachten, zorg, directies van basisonderwijs, pedagogisch begeleiders, docenten.

### VOORKENNIS

Introductie, geen voorkennis vereist.

### SPREKER

Anne Vanquaethem, Methodeschool De Buurt.



## Sessie 9: (Workshop)

## Hoe kunnen we met HGW concreet aan de slag in het secundair onderwijs?

### INHOUD

In deze sessie gaan we zelf actief aan de slag met handelingsgericht werken. Je oefent aan de hand van concrete (praktijk)situaties de uitgangspunten van HGW en je ontwikkelt op die manier een handelingsgerichte attitude. Je ontdekt mogelijkheden en concrete tools om op jouw school met HGW van start te gaan of verder uit te bouwen. Je maakt kennis met succesfactoren bij implementatie van HGW en je krijgt een stappenplan aangereikt om HGW op jouw school te implementeren. Vanuit deze input zoek je kansen en perspectieven om handelingsgericht werken op jouw school in te voeren of toe te passen.

### DOELGROEP

Leerkrachten, zorg, directies (secundair onderwijs).

### VOORKENNIS

Voorkennis vereist (uitgangspunten van HGW zijn gekende materie voor de deelnemers).

### SPREKERS

Kris Loobuyck & Mieke Meire, begeleiders competentieontwikkeling DPB Gent.

